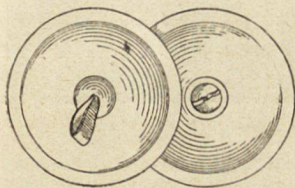

цузската революция бива осъденъ на смъртъ и затворенъ, но помилванъ, по застъпничеството на видни личности предъ кралъ Фердинанда. Следъ това, отива въ Венеция, дето пише операта „Артемизия“, но заболява тежко, поради разклатеното си въ затвора здраве, и умира преди още да навърши 50 години. Комическиѣ опери на Ч. сж пълни съ здравъ комизъмъ и хуморъ, а голѣмитѣ — ценни съ своята захващаща сила. Творби: нѣколко меси, 2 реквиема, 5 оратории, 10 кантати, надъ 100 малки вокални творби, клавирни сонати и 75 опери.

Чимбасо, ит. *cimbasso* — нарича Верди бастромбона.

Чинели, ит. *cinelli* или *piatti*, фр. *cymbales*, нѣм. *Becken* — сжцо турски чинели — сж ударенъ ин-

Чинели

струментъ, състоящъ се отъ 2 бронзови, или отъ месингъ направени, металически кржгли плочи, които при удрянето една срещу друга издаватъ единъ неясенъ, продължителенъ и рѣзъкъ звукъ. За да може правилно да регулира силата на Ч.-тѣ, удрящиятъ ги трѣбва да има въ всѣка ржка по единъ Ч.-лъ, но често тѣхното биене се възлага на единъ музикантъ — биещия голѣмия бара-

банъ. Когато трѣбва да се спре веднага звучението, Ч.-тѣ трѣбва бързо следъ удара да се натиснатъ въ гърдитѣ. Ч.-тѣ се употребяватъ най-вече въ духовитѣ (военни) музика, за маркиране на ритма, но се употребяватъ, сжцо, и въ оперния и симфониченъ оркестъръ. Нотира се за Ч.-тѣ въ басовъ ключъ.

Чирколо мецо, ит. *circolo mezzo* — старо италианско название на групетото.

Чистъ строй — (гласежъ) се нарича въ акустиката, прокарването на математическия принципъ при строежа — произвеждането на тонове по чиститѣ интервали отношения (чисти терци и квинти) — което е възможно само съ помощта на комбинационнитѣ тонове. Ч.-тъ с. е противоположенъ на темперирания, и за музикалната практика нѣма никакво значение.

Чифра, Антонио — *Cifra, Antonio* — значителенъ майсторъ отъ Римската школа, род. 1575 въ Кирхенщатъ, умр. 2 окт. 1638 въ Лорето, ученикъ на Берн. Нанини и на Палестрина, църковенъ капелмайсторъ въ Лорето и Римъ, писалъ: меси, мотети, скерци сакри, псалми, арии съ цембали и ричеркари, фр. канцонети и мадригали и др. за органъ, въ които се извява като единъ отъ значителнитѣ представители на „Римската школа“.

Чувствителенъ тонъ, лат. *subsemitonium modi*, фр. *note sensible*, англ. *leading note*, нѣм. *Leitton* — се нарича този диатониченъ полутонъ, който води къмъ тониката. Напр., h въ C-dur, gis въ a-moll, fis въ G-dur, e въ F-dur и пр. Ч.-ниятъ т. е терцата на доминантата. При фригийската каденция, Ч. тонъ е полутонътъ надъ финалния тонъ, и е терцата на субдоминантата. Напр. f въ a-moll, b въ d-moll и пр.

Ш.

Шабрие, Алексисъ Емануелъ — *Chabrie, Alexis Emanuel* — композителъ, род. 18 ян. 1841 въ Амбергъ, умр. 13 септ. 1894, ученикъ на Ед. Волфъ, Семе и Ар. Иняръ, писалъ: оперетата „Звезда“, опери „По не-

воля царъ“ и „Бризенъ“ (недовършена), оперета — „Несполучливо възпитание“, клавирни нѣща.

Шайбе, Йоханъ Адолфъ — *Scheibe, Johann Adolph* — значителенъ теоретикъ и компонистъ, род. 3 май